

anstalten har været i Aftagende i de senere Aar, uagtet jeg mente, at Renten nu er billigere der, end den har været tidligere. Forøvrigt kan man af Sparekassernes Regnskaber se, at der var udlaant til Kommunerne 9,8 Mill. Kr., og Landmandsbanken ved jeg har godt 9 Millioner udlaant til Kommuner. Det er altsaa i alt ca. 24 Mill. Kr.; men Kommunelaanene her i Landet er i alt for alle Kommuner, naar jeg ikke regner Kjøbenhavn med, 47,86 Mill. Kr., og deres Aktiver ere opførte med 90,969,000 Kr. Kjøbenhavns Laan staa opført med 30,07 Mill. Kr. og dens Aktiver til 42,9 Millioner. Jeg har ogsaa gennemset statistisk Bureaus Tabelværk, hvor vi i de sidste 13 Aar have Opgørelse for hvert Aar af Kommunernes Status, deres Formue og Gæld og ligesledes, hvor meget af Gælden der er optaget hvert Aar. — Forud for 1879 kan jeg ikke finde under Regnskaberne for Kommunerne Opgørelse af deres Status — og det viser sig ogsaa her, at Kommunernes Gæld fra 1877—1890 har været i jævn og stadig Tiltagen, men deres Aktiver ligesaa. Derjom man stiller sig det Spørgsmaal, hvilke Kommuner der have paataget sig mest i de 13 Aar, enten Købstad- eller Landkommunerne, enten de jydsk Købstadkommuner eller Dernes Købstadkommuner, enten de jydsk Landkommuner eller Dernes Landkommuner, viser det sig, at Landkommunerne have paataget sig mindst Gæld; og der staa Dernes Landkommuner bedst; det staa bedre paa Derne end i Sjælland. Ved Købstæderne er Forholdet det samme, at Dernes Købstæder have optaget forholdsvis mindre Laan end Sjællands. Den Kommune, der har paataget sig mest Gæld, er Kjøbenhavn. I disse 13 Aar var f. Eks. Dernes Købstadkommunes Gæld i 1877 5,360 Mill. Kr. og den 31te Marts 1890 var den stegen til 10,994 Mill. Kr. Altsaa Gælden var i de 13 Aar stegen med 5,634 og dens Aktiver med 6,470 Millioner, nemlig fra 12,781 til 19,201 Millioner. I Sjælland var Gælden 1877 6,483 Millioner og den var i de 13 Aar stegen til 12,562 Millioner, altsaa en Stigning af 6,079 Millioner i 13 Aar, medens Aktiverne vare stegne med 7,776 Millioner, fra 10,783 til 18,559 Mill. Kr. For Landkommunernes Vedkommende har man paa Derne paadraget sig en Gæld af 2,742 Millioner i 13 Aar, men Aktiverne vare stegne med 6,81 Millioner, nemlig fra 14,980 til 21,790 Millioner, og for de jydsk Landkommuners Vedkommende var Gælden i de 13 Aar stegen med 5,808 Millioner, fra 4,920 Mill. til 10,728 Mill. og Aktiverne 9,080 Millioner, nemlig fra 13,517 til 22,597 Mil-

lions; man vil altsaa se her, at det er Dernes Købstadkommuner, hvis Gæld er stegen mindre og navnlig mindst i Forhold til Aktivernes Stigning, og for de jydsk Landkommuner og Købstadkommuner forholder det sig paa samme Maade. Ser man hen til, hvor stor en Laaneprocent Kommunerne have haft i Forhold til Aktiverne, saa vil man finde, at ved Nytaar 1891 var Aktivernes samlede Beløb for alle Kommuner, Kjøbenhavn iberegnet, 133,8 Millioner Kr., og Gælden var 77,4 Millioner Kr. Aktiverne overstege altsaa Gælden med 56,4 Millioner Kr., og Gælden var procentvis 58,8 pCt. af Aktivernes Værdi — det er altsaa for hele Landet, Kjøbenhavn iberegnet. Men Kjøbenhavns Aktiver stod opført med 42,9 Millioner Kr., Gælden med 30,07 Millioner Kr., det er altsaa 70 pCt. Laan af Aktivernes Værdi. Det er det højeste, nogen Kommune har at opvise. Amtskommunerne stod opførte med 8,8 Millioner Kr. og en Gæld af 5,1 Millioner Kr., og deres Laan er altsaa 58 pCt. af Aktivernes Værdi. Købstadkommunerne staa opført med 37,7 Millioner Kr. Aktiver og 23,5 Millioner Kr. Gæld; det er 62½ pCt. Laan i Forhold til Aktivernes Værdi. Landkommunerne stod opførte med 44,39 Millioner Kr. Aktiver og 18,7 Millioner Kr. Gæld og have altsaa 42 pCt. Laan i Forhold til Aktivernes Værdi. Dernes Købstæder staa opførte med 19 Millioner Kr. Aktiver og 11 Millioner Kr. Gæld, og Laaneprocenten er 57,8 i Forhold til Aktiverne, medens de jydsk Købstæder ere opførte med 18,5 Millioner og 12,8 Millioner Kr. Laan, og deres Gæld er altsaa procentvis 68,1 pCt. af Aktivernes Værdi. Man vil altsaa se, at Gælden har saa at sige været jævnt stigende, men stigende i samme Forhold som Aktiverne. Vil man saa endelig for disse sidste 13 Aars Vedkommende beregne, hvor meget det kan have været om Aaret, saa vil det, naar man tager alle Kommuner uden for Kjøbenhavn, vise sig, at de have paataget sig en Gæld aarlig i Gennemsnit i disse 13 Aar af 1,777 Millioner Kr. Medregnes Kjøbenhavn, er der i de 13 Aar optaget 32,33 Millioner Kr., hvilket altsaa vil sige saa meget som 2½ Million Kr. aarlig. Saa meget har altsaa den aarlige Gældsforøgelse været i Gennemsnit i de sidste 13 Aar. Derjom man altsaa gaar ud fra, naar man ikke regner Kjøbenhavn med — og jeg antager, at man ikke kan tænke sig, at Kjøbenhavn vil tage Laan i en Kreditforening som denne, fordi Kjøbenhavns Kommune jo kan faa sine Obligationer affatte til en Kurs, der endog er højere end Kreditforeningernes — dersom man gaar ud fra,